

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/5-108

Датум:

21.10.2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Редовни професор др Биљана Мишић Илић
2. Редовни професор др Владимир Јовановић
3. Редовни професор др Савка Благојевић

2. Одлука Већа департмана за англистику број 10/5-82 од 8. јула 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Милица Светислав Стојановић
2. Година уписа на мастер академске студије
2014/2015.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије англистике

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Прагматика у настави енглеског језика: говорни чинови у наставним материјалима
Pragmatics in English as a second language teaching: speech acts in teaching materials

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графика и сл.

Мастер рад кандидаткиње Милице Стојановић „Прагматика у настави енглеског језика: говорни чинови у наставним материјалима“ изложен је на 50 страна текста стандардног формата и подељен је у три поглавља. На самом почетку дат је апстракт на српском и енглеском језику, а затим следе поглавља Увод (стр. 5-21), који обухвата и теоријски оквир рада, Емпиријски део (стр. 23-43) и Закључак (стр. 44-46). Списак коришћене литературе (стр. 47-50) садржи 21 референцу, примарно новије англистичке литературе релевантне за ово истраживање, као и списак уџбеника који су коришћени као корпус. Рад садржи и две табеле и две илустрације.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад под насловом „Прагматика у настави енглеског језика: говорни чинови у наставним материјалима“ представља емпиријско истраживање из области прагматике и примењене лингвистике, прецизније интеркултуралне и међујезичке прагматике и њихове педагошке примене. Конкретно, у раду се испитује хипотеза да постојећи уџбеници који се користе у настави енглеског језика у основним и средњим школама у врло малој мери поседују елементе прагматике, и конкретно обраде говорних чинова. Истраживање је рађено у циљу да се квантитативно испита присуство говорних чинова у уџбеницима за енглески језик намењених ученицима основних и средњих школа и дескриптивно анализирају начини како се говорни чинови обрађују у уџбеницима.

У првом поглављу, поред уводних разматрања везаних за избор и релевантност теме, дат је и теоријски увод у коме је представљен теоријски оквир истраживања. У њему су представљени методологија комуникативног приступа у настави страног језика, појмови комуникативне и језичке компетенције, основе прагматике, и посебно, прагматичких теорија говорних чинова (Остин 1962, Серл 1969) и теорије учтивости (Лич 1983, Браун и Левинсон 1987), а дат је и преглед досадашњих истраживања из области говорних чинова у оквиру педагошко усмерених прагматичких студија (Каспер 1997, Боксер и Пикеринг 1995, Коике и Пирсон 2005, Такахashi 2010).

Друго поглавље рада бави се спроведеним емпиријским истраживањем. Најпре су описаны методологија истраживања и корпус, који чини 39 уџбеника енглеског језика за основну и средњу школу, домаћих и страних издавача. Основна хипотеза овог истраживања јесте уверење да уџбеници не садрже доволно материјала који обрађују говорне чинове. Значај говорних чинова се не истиче доволно, поготово ако се има у виду значај културе разговора, при чему се подразумева да говорник зна шта да каже и на који начин, а зависно до прилике. Кандидаткиња у емпиријском делу анализом корпуса даје одговор на више питања: 1) Да ли су и у којој мери говорни чинови заступљени у уџбеницима намењеним ученицима основних и средњих школама? 2) На који начин се говорни чинови обрађују у уџбеницима намењеним ученицима основних и средњих школа? Да ли су представљени само у својим формама, или је назначена и њихова употреба у језику? 3) Који су типови говорних чинова најзаступљенији? 4) Да ли заступљеност говорних чинова зависи од узраста ученика којима је уџбеник намењен, односно нивоа знања који уџбеник покрива? и 5) Да ли заступљеност говорних чинова варира у односу на то да ли су издавачи, односно

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/5-108

Датум:

21.10.2015.

аутори, домаћи или страни? Издвојивши примере говорних чинова из обрађених уџбеника енглеског језика, кандидаткиња је прикупљене податке анализирала на два нивоа. Прво је приказан број пронађених говорних чинова у односу на различите типове говорних чинова у појединачним уџбеницима. Након тога, представљени су начини на које се говорни чинови обрађују у уџбеницима. Најважнији критеријуми узети у обзир приликом овог описа јесу следећи: да ли се говорни чинови обрађују експлицитно или имплицитно, као и да ли је у уџбеницима представљена само форма одређеног типа говорних чинова, или и њихова употреба и синоними. Важно је истаћи да се кандидаткиња ограничива само на посебно издвојене говорне чинове и примере употребе у разноврсним дијалозима у лекцијама који илуструју примере из разговорног језика, јер они нису имплицитно обрађени у склопу лекције.

У последњем поглављу, Закључку, кандидаткиња даје сумарни приказ резултата истраживања и истиче значај прагматике у настави страних језика као и потребу да наставници страног језика надоместе недостатке наставних материјала користећи своје прагматичко знање и креативност.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу квантитативне и дескриптивне обраде корпуса, кандидаткиња је дошла до одговора на сва постављена питања која су била циљ истраживања. Резултати до којих је кандидаткиња дошла потврђују почетну хипотезу да су говорни чинови заступљени у уџбеницима у веома малој мери. У Табели 1 је упредно приказано свих 39 обрађених уџбеника, врсте говорних чинова који се обрађују у њима и број лекција у којима се обрађују говорни чинови. Уочено је да број и врсте заступљених говорних чинова не варирају значајно у односу на узраст ученика коме је уџбеник намењен, као ни у односу на то да ли је аутор домаћи или страни. У другој табели је дат списак идентификованих говорних чинова и број уџбеника у којима су обрађени. Утврђено је да је највише обрађе говорни чин захтева, а следе га инструкције, и, са знатно мањим бројем примера, понуде, извиђење, тражење дозволе и упозорење. Говорни чинови слагања и неслагања, молбе и изражавања изненађења су ретки, а захваљивање, привлачење пажње, позив, обраћање, изражавање жаљења, честитање и жалба су идентификовани само у поједном уџбенику. У дискусији, на крају емпиријског дела рада, кандидаткиња је дала илustrације из уџбеника за све нађене говорне чинове. Када су у питању уочене правилности у броју и врсти говорних чинова у уџбеницима, уочене су, сасвим разумљиво, извесне разлике у односу на узраст ученика.

Упркос релативно малом броју нађених експлицитно обрађених говорних чинова у уџбеницима, ауторка ипак закључује да је истраживање показало да је начин обраде говорних чинова задовољавајући. Говорни чинови заузимају посебно место у лекцији, и обрађени су, како у смислу форме, тако и употребе, што доприноси њиховом уочавању, а последично, и усвајању од стране ученика.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати анализе уџбеника енглеског језика за основне и средње школе домаћих и страних издавача из којих су издвојени примери експлицитне употребе различитих говорних чинова приказани су у двема табелама и коментарисани у дискусији. Закључци које је кандидаткиња извела логично следе из постављеног теоријског оквира истраживања и квантитативно-дескриптивног модела. Спроведена анализа је у складу са сврхом и обимом овог рада, а теоријска подлога је одговарајућа и обухвата како прагматику тако и методику наставе енглеског језика.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме **ДА**
Да ли теза садржи све битне елементе **ДА**

Мастер рад кандидаткиње Милице Стојановић урађен је у складу са циљевима постављеним у образложењу теме и садржи све неопходне елементе (увод, спецификацију предмета и циљева, постављање теоријског оквира, преглед претходних истраживања, емпиријски део, квантитативну анализу и интерпретацију података, закључак и списак литературе). Рад је јасно структурисан, теоријски део солидно постављен, а само истраживање је методолошки логично конципирано, педантно квантитативно изведено и дескриптивно обрађено и прокоментарисано.

По чему је теза оригиналан допринос науци

Значај овог истраживања из области прагматике и наставе енглеског језика јесте примарно у томе што код нас до сада није било оваквих истраживања уџбеничког материјала, где би се експлицитно издвајали и анализирали елементи прагматике и конкретно говорних чинова. Већ и само скретање пажње на ову проблематику, а и конкретно истраживање могу теоријски и практично обогатити владајући педагошки комуникативни приступ у настави енглеског језика.

Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања

Теза нема недостатака који би утицали на резултат истраживања.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да се мастер рад под насловом, „Прагматика у настави енглеског језика: говорни чинови у наставним материјалима“ прихвати, а кандидаткињи Милици Стојановић одобри јавна одбрана.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/5-108

Датум:

21.10.2015.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Редовни професор др Биљана Мишић Илић

Редовни професор др Владимир Јовановић

Редовни професор др Савка Благојевић